

KARTA OPISU PRZEDMIOTU - SYLABUS

Nazwa przedmiotu

Bezpieczeństwo maszyn i urządzeń [S2Mech1-KSUM>BMU]

Przedmiot

Kierunek studiów
Mechatronika

Rok/Semestr
2/3

Studia w zakresie (specjalność)
Konstrukcje i sterowanie urządzeń
mechatronicznych

Profil studiów
ogólnoakademicki

Poziom studiów
drugiego stopnia

Język oferowanego przedmiotu
polski

Forma studiów
stacjonarne

Wymagalność
obieralny

Liczba godzin

Wykład
15

Laboratorium
0

Inne
0

Ćwiczenia
15

Projekty/seminaria
0

Liczba punktów ECTS

2,00

Koordynatorzy

dr inż. Marcin Pelic
marcin.pelic@put.poznan.pl

Wykładowcy

Wymagania wstępne

Od studenta wymagana jest podstawowa wiedza z zakresu elektroniki, elektrotechniki, automatyzacji, układów napędowych oraz sensoryki z obszarów kształcenia w zakresie kierunku studiów oraz uporządkowana wiedza teoretyczna z zakresu studiowanego kierunku studiów. Student potrafi przeprowadzić dobór komponentów układów napędowych, sterowania oraz czujników, wyszukać niezbędne informacje w literaturze, bazach danych, Internecie i innych źródłach. Posiada umiejętność samodzielnej nauki i samokształcenia oraz posługuje się technikami informacyjno- komunikacyjnymi właściwymi do realizacji zadań inżynierskich.

Cel przedmiotu

Celem przedmiotu jest przedstawienie sposobu projektowania układów sterowania i napędowych urządzeń mechatronicznych ze szczególnym uwzględnieniem wymagań dotyczących wyposażenia elektrycznego maszyn oraz ich bezpieczeństwa funkcjonalnego zgodnego z aktualnymi normami. Omówienie budowy, funkcji oraz działania układów bezpieczeństwa funkcjonalnego wybranych typów maszyn i urządzeń. Przedstawienie procesu identyfikacji zagrożeń i oceny ryzyka oraz dobór środków zaradczych. Przedstawienie wybranych komponentów układów bezpieczeństwa funkcjonalnego ze szczególnym uwzględnieniem osłon, urządzeń czułych na nacisk, urządzeń optoelektrycznych AOPD i AOPDDR oraz wizyjnych VBPD, urządzenia sterowania oburęcznego i zatrzymania awaryjnego.

Przedmiotowe efekty uczenia się

Wiedza:

Ma pogłębioną wiedzę z automatyzacji urządzeń i procesów produkcyjnych, w szczególności obejmującą programowanie zaawansowanych funkcji regulacyjnych w sterowniku PLC, zasady łączenia sterowników w sieć przemysłową, programową obsługę pracy w sieci i wymianę informacji, zapewnienie bezpieczeństwa systemów zautomatyzowanych. Ma wiedzę dotyczącą wizualizacji pracy systemów zautomatyzowanych.

Ma wiedzę niezbędną do rozumienia społecznych, ekonomicznych, prawnych i pozatechnicznych uwarunkowań działalności inżynierskiej oraz uwzględnienia ich w praktyce inżynierskiej.

Umiejętności:

Potrafi współpracować w środowisku przemysłowym i zna podstawowe zasady BHP.

Kompetencje społeczne:

Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie; potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób.

Potrafi ustalać priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania.

Ma świadomość ważności i rozumienia pozatechnicznych aspektów i skutków działalności inżynierskiej, w tym jej wpływu na środowisko i związanej z tym odpowiedzialności za podejmowane decyzje.

Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu.

Metody weryfikacji efektów uczenia się i kryteria oceny

Efekty uczenia się przedstawione wyżej weryfikowane są w następujący sposób:

Zaliczenie z teorii z zakresu wykładów w postaci testu składającego się z 10-15 pytań wielokrotnego wyboru. Oceny: 3,0 <50%;60%), 3,5 <60%;70%), 4,0<70%;80%), 4,5<80%;90%), 5,0 <90%;100%).
Bierząca kontrola przygotowania do zajęć ćwiczeniowych, wykonanie zadań w grupach.

Treści programowe

Wykład:

- Działanie fizjologiczne prądu na organizm człowieka (1h).
- Istota zagadnień bezpieczeństwa wyposażenia elektrycznego oraz bezpieczeństwa funkcjonalnego maszyn i urządzeń (4h).
- Przegląd funkcji bezpiecznych maszyn urządzeń (3h).
- Komponenty układu bezpieczeństwa funkcjonalnego (5h).
- Ocena ryzyka oraz wyznaczania poziomów nienaruszalności bezpieczeństwa (2h).

Ćwiczenia:

- Studium przypadków bezpieczeństwa funkcjonalnego wybranych maszyn i urządzeń (np. frezarki, tokarki, linii montażowej, AGV) (3h).
- Przykłady implementacji elektrycznych układów bezpieczeństwa funkcjonalnego (np. frezarki, tokarki, linii montażowej, AGV) (3h).
- Oprogramowanie Sistema do zarządzania bezpieczeństwem (3h).
- Samodzielne wykonanie przez studentów analizy bezpieczeństwa funkcjonalnego wybranych maszyn i urządzeń oraz opracowanie układu bezpieczeństwa funkcjonalnego (6h).

Tematyka zajęć

brak

Metody dydaktyczne

Wykład: prezentacja, filmy, przykładowe rozwiązania typowych problemów inżynierskich

Ćwiczenia: case study wybranych przypadków, obliczenia oceny ryzyka w oprogramowaniu Sistema, projekt układu bezpieczeństwa funkcjonalnego w oprogramowaniu CAD dla elektryków,

Literatura

Podstawowa:

1. Podstawy bezpieczeństwa funkcjonalnego, Kosmowski K.T.
2. Podręcznik Bezpieczeństwa Maszyn 5
3. Przewodniki bezpieczeństwa maszyn firm SICK, SIEMENS, ABB
2. Aktualne dokumenty normalizacyjne dotyczące bezpieczeństwa wyposażenia elektrycznego oraz bezpieczeństwa funkcjonalnego maszyn

Uzupełniająca:

1. S. Bolkowski, Elektrotechnika 4, Wydawnictwo szkolne i Pedagogiczne,
2. G. Pritschow, Technika sterowania obrabiarkami i robotami przemysłowymi, Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej
3. Internet, dokumentacja komponentów urządzeń, branżowe portale, wyszukiwarki naukowe.

Bilans nakładu pracy przeciętnego studenta

	Godzin	ECTS
Łączny nakład pracy	50	2,00
Zajęcia wymagające bezpośredniego kontaktu z nauczycielem	30	1,00
Praca własna studenta (studia literaturowe, przygotowanie do zajęć laboratoryjnych/ćwiczeń, przygotowanie do kolokwium/egzaminu, wykonanie projektu)	20	1,00